

Valls referma la seva capitalitat castellera amb el futur Museu Casteller de Catalunya

Recreació en 3D d'una zona audiovisual del futur Museu Casteller

La ciutat de Valls es prepara per gaudir, en un futur no massa llunyà, del primer i í únic Museu Casteller de Catalunya, un espai que aglutinarà una realitat del patrimoni immaterial més arrelat que es coneix i que es convertirà, també i de manera especial, en una eina perquè les persones alienes a aquesta pràctica i tradició la descobreixin, mentre que els mateixos castellers també s'hi puguin endinsar des de noves perspectives que van més enllà de la purament tècnica.

En el segle XXI els nous museus són espais vius i d'experiències i el Museu Casteller de Catalunya no serà cap excepció. Tindrà un espai museogràfic i un altre d'audiovisual, permetrà tenir a prop, virtualment, als castellers i a les colles, saber d'on ve la tradició i com ha evolucionat, com s'ha aconseguit que avui en dia els castells siguin coneguts a tot el planeta i se'ls vegi com un fenomen de cohesió social, de superació i tradició.

Al Museu Casteller hi haurà, distribuït en dues plantes i altell, un espai d'experiències ple d'elements visuals, un altre de pedagògic, l'arxiu, el Centre de Documentació Castellera, una àrea sensorial

Imatge d'un dels espais informatius de l'equipament casteller

i elements de cinema i videomapping entre tants altres elements. Darrera de tot això hi ha un treball intens de disseny del recinte i construcció de tota l'estructura a través d'un projecte que té un pressupost final de 6,3 MEUR. El projecte del Museu Casteller de Catalunya que s'està construint a Valls l'impulsa el consorci format per la Generalitat de Catalunya, la Dipu-

tació de Tarragona, l'Ajuntament de Valls i la Coordinadora de Colles Castelleres.

El Jordi Bertran és gestor cultural i el conductor del projecte de Món Casteller-Museu Casteller de Catalunya a Valls. Amb ell podem visualitzar molt millor com serà aquest espai quan estigui del tot enllestit, saber en quin estat es troben les obres i què s'ha fet fins el moment.

Terreny que ocupa el futur Museu Casteller abans de començar les obres

Al Museu Casteller de Catalunya li falten pocs mesos per obrir portes. Quin és l'estat actual d'execució de l'obra?

Món Casteller-Museu Casteller de Catalunya a Valls ha finalitzat la construcció de la caixa o continent. L'edifici ha estat projectat per l'arquitecte Dani Freixes, de l'estudi Varis Arquitectes de Barcelona. Freixes compta amb el Premi Estatal de Disseny que atorga el govern espanyol i el Premi Nacional d'Arquitectura i Espai Públic, lliurat per la Generalitat de Catalunya.

La següent fase és la instal·lació de la museografia un cop s'hagin complert els processos d'adjudicació.

Què s'ha fet a nivell d'actuació urbanística? Quines actuacions s'han dut a terme fins avui?

Aquest equipament forma part d'un treball més ampli de revitalització del barri antic de Valls, en el qual els equipaments culturals tenen una importància clau. Es tracta d'un barri que durant anys no fou objecte de conservació ni de millora.

En canvi, el 2014 s'obrí el nou Espai Ca Creus, que acull la Biblioteca Carles Cardó i el Centre Cívic, a més de les oficines de la Xarxa de Cultura, l'organisme autònom que coordina l'acció municipal en matèria cultural a Valls. Es tracta d'un edifici de nova planta. El mateix any, l'antic Convent del Carme obria portes totalment remodelat amb una sala d'actes i un claustre destinats a usos culturals, a més de la seva altra funció educativa com a Escola Enxaneta.

El Museu Casteller de Catalunya, a cinc minuts de cadascun d'aquests espais, serà una altra injecció urbanís-

Façana principal de l'edifici, un dels espais quasi acabats

tica i cultural en el barri antic. Aquest espai de la ciutat de Valls també ha esdevingut l'epicentre de les grans mobilitzacions humanes i culturals com són la Festa Major de Sant Joan o la Fira de Santa Úrsula, o de la continuada oferta d'espectacles que desenvolupa el Teatre Principal.

Hi ha hagut problemes que han endarrerit els terminis?

Considerem que enderrocar 29 immobles en ple Barri Antic de Valls, feina que s'havia de fer per motius de seguretat d'una manera manual; i aixecar-hi un edifici de nova planta amb 2.800 m² de superfície construïda i 2.446 m² útil, distribuïts entre la planta soterrani, la planta baixa, l'altell, la primera planta i la terrassa mirador; en un període de poc més de tres anys i sense que alteri la vida quotidiana dels comerços i dels habitants de la zona, és un bon ritme d'execució.

Què suposarà tenir aquest equipament?

És un anhel del món casteller. Per això la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, amb un centenar d'entitats, forma part del Consorci que n'impulsa la seva construcció i de fet hi tindrà la seva seu. El nou equipament és el reconeixement per part de les institucions del país —Generalitat de Catalunya, Diputació de Tarragona i Ajuntament de Valls— a la feina associativa de milers de persones. Alhora volem homologar aquesta mostra del Patrimoni Immaterial de la Humanitat a d'altres casos patrimonials que ja disposen d'equipaments en aquesta línia. Finalment, també n'esperem un retorn econòmic i alhora social cap a la pròpia ciutat perquè pugui posicionar-se molt millor en el mapa d'experiències turístiques.

Què s'hi podrà veure? Quins elements/espais...

L'edifici no és un espai tancat sinó que connecta les dues places porxades del Blat i de l'Oli mantenint la continuïtat urbanística ancestral. Alhora crea una nova plaça en forma de cercle, que s'obre de forma espectacular en la trama urbanística medieval que és la que rebrà els visitants. Un pilar de llum de més de 20 metres d'alçada s'aixeca per sobre de l'edifici. El canvi de cromatisme d'aquest far lumínic simbolitza els diferents colors de les camises de les colles castelleres i la pluralitat d'aquesta manifestació patrimonial.

A la planta baixa se situen les zones de recepció, botiga, cafeteria i, com a zenit de la visita, l'espai immersiu i sensorial, on ja es posa de manifest el caràcter d'experiència viva.

A la planta primera es desplega l'espai d'experiències constituït per a la museografia permanent, i també una sala per a exposicions temporals. La museografia s'estructura en un seguit de cercles o pinyes dins els quals entra el visitant. En cadascun d'ells s'usarà un llenguatge visual diferent des del cinema al vídeo mapping.

A l'altell s'obren l'espai pedagògic, l'arxiu i el Centre de Documentació Castellera (CEDOCA) destinat a custodiar tota la documentació relativa al fet casteller així com els fons propis.

Una de les principals parts serà la museogràfica oi?

I l'altra serà l'audiovisual. De fet, museografia i instal·lació audiovisual es donen la mà pràcticament en tot l'itinerari de la visita. Els llenguatges audiovisuals i les noves tecnologies del segle XXI són la medul·la de la museografia. Després d'un concurs públic amb un jurat independent del qual formaven especialistes del sector turístic, cultural, de les noves tecnologies i casteller, la direcció del projecte museogràfic va a càrrec d'Ignasi Cristià.

Entre els projectes museogràfics realitzats per Cristià, nascut a Cambrils, destaca el seu disseny al Museu de la Cultura del Vino Dinastia Vivanco a Briones (La Rioja, 2004), premi The Best of Wine Tourism que atorga The Wine Capitals. També sobresurten exposicions temporals com «L'Imperi Oblidat» al CaixaFòrum dedicada a l'imperi Persa amb peces procedents del British Museum, el Museu del Louvre i el Museu Nacional d'Iran (2006), o «Sibil-

Interior del recinte museístic ara en obres

Vista de la terrassa amb el campanar de l'església de Sant Joan al fons

la: cant, mite i tradició» a la Fundació Sa Nostra de Palma de Mallorca (2008).

El seu estudi, amb seu a Barcelona, ha dissenyat la mostra «Pompeya, catástrofe bajo el Vesubio» juntament amb Mediapro al Centro de Exposiciones Arte Canal Isabel II (Madrid, 2013) o «Georges Meliès. La màgia del cinema» per al CaixaFòrum (2013). Ignasi Cristià ha realitzat la renovació de les sales d'art modern del Museu Nacional d'Art de Catalunya, premi de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya a la millor iniciativa patrimonial 2014, el Museu de la Pau de Gernika (2003) o el Museu Memorial de l'Exili a la Jonquera (2007). També dirigeix la museïtzació del conjunt monumental de la Cartoixa d'Escaladei.

Quin serà l'objectiu final? A qui s'adreçarà principalment, als castellers o al públic en general? Com creieu que afectarà o impactarà al visitant?

Aquest espai d'experiències està pensat per uns visitants ben amplis, que no

necessàriament hagin de tenir cap coneixement casteller. Tot el projecte està ideat en quatre llengües -català, castellà, anglès i francès-, fet que ja evidencia que volem que hi pugui venir el visitant de fora del nostre país. De fet, ja hem començat a treballar amb els equips de Turisme de la Generalitat de Catalunya, que ara dirigeix qui fou durant molts anys el gerent del Patronat de Turisme de la Costa Daurada, Octavi Bono.

No hem d'oblidar els visitants escolars per als quals hem creat un espai educatiu específic.

Quan calculeu que podrà estar enllestit i es podrà inaugurar?

A partir de l'adjudicació de la instal·lació de la museografia, hem de comptar un termini aproximat d'uns sis mesos. Ara mateix no us podem dir quan es produirà aquesta adjudicació, però la voluntat és que estigui obert al llarg de 2018. / **Fotos:** José Carlos León i Pere Ferré

ÒSCAR RAMÍREZ DOLCET